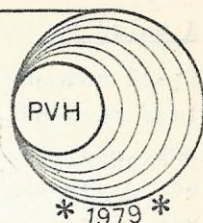

A PLEIONE

VÁLTOZÓCSILLAG-ÉSZLELŐ

HÁLÓZAT ROVATA

rovatvezetők: Mezősi Csaba, Mizser Attila, Szőke Balázs

- Mezősi Csaba: ~~hálózatvezető~~
Eruptív rovatvezető
- Mizser Attila: adatgyűjtő
PVH Adatbank kezelése
feldolgozások
fordítások
- Szőke Balázs: PVH Térképtár kezelése
propaganda
Bemutatjuk rovat
Pleione rovat szerkesztése
feldolgozások
- Dömény Gábor: Félsszabályos változók rovat
grafikai munkák
- Zalezszák Tamás: Mira rovat
mira maximum előrejelzések
mira maximum grafikonok
feldolgozások
- Németh B. Ákos: L, RV rovat /1982 augusztusában vette át a
rovatot Karászi Istvántól/
- Tepliczky István: számítógépes feldolgozás

-.-.-

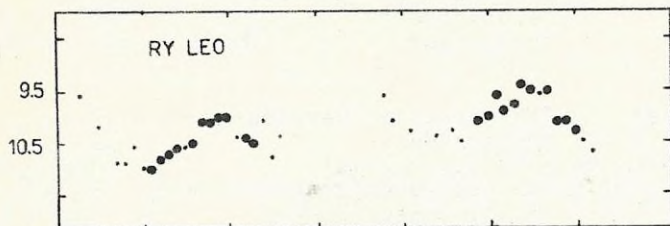
A szeptemberi adatok késve érkezése miatt nem szerepel jelen számunkban a szokásos PVH-rovat. A Meteor 12. számában összevont szeptember-októberi rovatot közlünk.

A belső borítón: az RY Leo észlelőtérképe

Előző számunkhoz hasonlóan ismét egy könnyen megkereshető változó térképét közöljük. Az RY Leo SRb típusú, periódusa 155 nap, szélsőértékei 9.5 és 12.0^m /fotografikusan/. Mivel mind-
eddig nem volt sokszorosítva hazai kiadványokban RY Leo tér-
kép, csak nagyon kevés észlelés található meg róla a PVH Adat-
bankban. Mindössze 1963-70-ről van 30 adatunk, de ezekből sem
lehet folyamatos, megbízható görbét felépíteni /az adatok
8.8-10.2^m vizuális szélsőértékeket mutatnak/.

Mellékelt fénygörbénk az AAVSO Report 28 alapján készült,
az 1961-1963-as időszak változásait mutatja be. A vízszintes
tengelyen egy osztás 100 napnak felel meg, a JD 2437595-
2438294 közötti adatok vannak feltüntetve.

-mzs-

PVH VEZETŐSÉGI KÖZLEMÉNY

1982. október 23-án az Uránia Csillagvizsgálóban került sor a PVH 4. vezetőségi találkozójára. Az 1983-as kiadványtervek mellett szóba kerültek a feldolgozásokkal kapcsolatos feladatok is /jelenleg három csillag hosszútávú feldolgozása van folyamatban: AF Cyg, AC Her, R Sct/. A térképkiadási problémák mellett felmerült a "PVH-tisztségviselők" közötti pontosabb munkamegosztás gondolata is. A megbeszélés eredményeképpen a következően alakult a PVH vezetőség:

VÁLTOZÓS ÚJDONSÁGOK

R Aquarii

"Az R Aqr 1982. szeptember 23-án és 24-én felvett kék- és vizuális tartományra érzékeny lemezein egy 8"-es kinyúlás jelentkezik PA 26° irányban, mely régebben nem volt észlelhető. A kinyúlás közelítő fényessége a centrális részén V=13.5, B-V színindexe -0.4, U-B színindexe +2.0 mg. Az a tény, hogy a kinyúlással átellenes oldalon is észlelhető egy hasonló, de jóval halványabb jelenség, azt mutatja, hogy erőteljes anyagki-dobódás zajlik le a változó jelenlegi minimumának idején".

IAU Circular 3729

A V348 Sgr 1981 augusztusi minimuma

A V348 Sgr változását egymástól függetlenül Woods és Schajn fedezte fel 1926-ban ill. 1929-ben. Az első fénygörbék alapján az R CrB típusba sorolták. Hoffleit a Harvard-lemezek átnézése után 1951-ben arra a következtetésre jutott, hogy a változó csak a JD 2417500-2425000 közötti periódusban mutatott R CrB tulajdonságokat, más időszakokban az észlelések alapján inkább a szemireguláris vagy irreguláris változások a valószínűek.

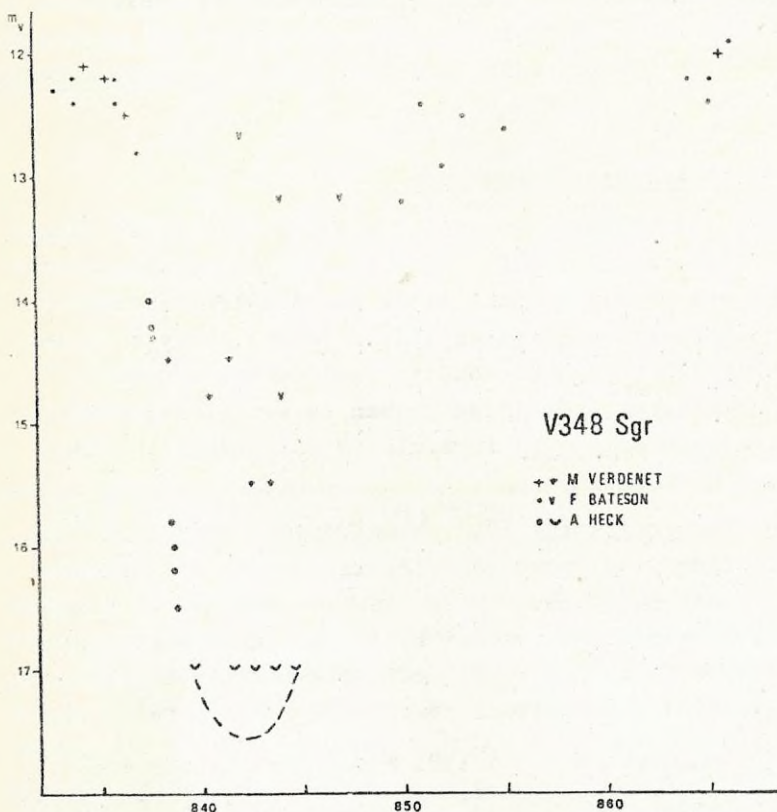
A csillag fotografikusan 10.8 és halványabb mint 16.4^m között mozog. Viszonylag gyors változásokat mutat. A minimumból való kifényesedés 30-60 napot vesz igénybe, azonban a leszálló ág még ennél is meredekebb, ezért különösen nehéz megfigyelni a minimumokat. A V 348 Sgr kevés időt tölt maximumban, két, minimumból történő kifényesedés között 150-250 nap telik el.

Az eddigi legjobban észlelt 1981 augusztusi minimumának leszálló ága szinte megdöbbentően rövid, a halványodás még hat napot sem vett igénybe! Ezt követően kevesebb, mint nyolc nap volt szükséges a csillagnak az újbóli maximumba való fényesedéshez. Ez még a korábbi megfigyeléseknél is gyorsabb változást

mutat. További érdekesség, hogy a maximum fényessége is idővel lecsökkent, a Herbig és Hoffleit által említett adatokhoz képest kb. másfél magnitúdóval.

Mellékelt görbénken Bateson és Verdenet vizuális észlelései valamint Heck fotoelektromos megfigyelései rajzolják ki a csillag változását. Az utóbbi megfigyelések az 1 méteres ESO-teleszkóppal, egycsatornás fotométerrel történtek. IBVS 2184

- MZS -

DMH találkozó Pécsen

A Dunántúli Meteorészlelő Hálózat IX. Találkozóját szeptember 26-án a Pécsi Planetáriumban rendezte. Balatonkenese, Bóly, Budapest, Hegyhátsál, Kaposvár, Pécs, Szombathely, Tapolca, Tatabánya, Vasas és Veszprém 16 képviselője előtt Horváth Ferenc ismertette a DMH eredményeit. Az 1979 októberi alakulás óta 3 100 db vizuális és 10 teleszkópikus meteort jegyeztek fel. Összesen 3 868 db mikrometeoritot gyűjtöttek. A sikeres meteorfotók száma 21-re emelkedett. Ebből 9 db az utóbbi félév "termése". A DMH-nak 28 tagja van.

Nagy érdeklődés kísérte Hardi Ferenc színes mikrometeorit diáinak vetítését. Az 1982. március havi gyűjtéséből mutatott be szelektálás előtti és utáni anyagokról színes képeket, néhány nagyobb szemcse kinagyításával. Összehasonlítással az Allende-meteorithullás hazánkban lévő 6 darabkájának színes fotóit is vetítette. A legkisebb meteoritszemek és a legnagyobb mikrometeoritek nagyfokú hasonlósága feltűnő volt!

Dalos Endre csillagászati diáit, Hevesi Zoltán a nyári meteorológusoknál készített felvételeit mutatta be. Horváth Ferenc közreadta a MMTEH meteorfotó-archívumát, amelyben már a legfrissebb meteorfotók is értékelhetők voltak.

A DMH Értesítő legfrissebb számát kiosztva megegyeztek abban, hogy ott csak hálózati kérdésekről és észleléstechnikai ügyekről irnak. Az észlelésekről a Meteor-ban számolnak be.

Kötetlen eszmecsere zárta a találkozót. A következő összejövetel márciusban lesz Kaposváron.

- Ksz -

SZIMULTÁN IDŐPONTOK -- 1982 DECEMBER

Észlelés szempontjából a legfontosabb időszak december közepe. Holdmentes időszakban, ideális körülmények között lehetünk tanui az év egyik nagyon látványos raja, a GEMINIDÁK hullásának 10-16. között. Az elmúlt években sok értékes információt sikerült összegyűjtenünk az áramlatról, hasznos lenne idén is részletes tanulmányozása.

A Geminidák nyom nélküli, "éles", kékes, ugyanakkor nagyon gyors meteorokat produkáló raj, emiatt észlelése kissé nehéz, fokozott figyelmet kíván. Gyakoriak a fényes meteorok, javasoljuk, aki teheti, próbálkozzon meg fotografikus észleléssel. A maximum éjszakája dec. 13/14., ez, és az előtte levő hétvége /10-12./ alkalmas lenne csoportos észlelések szervezésére is. A decemberben szokásos hideg ellenére érdemes áldozatokat hoznunk - szép látványosságban lehet részünk.

A fontosabb decemberi rajok maximuma és a kiirt szimultán időpontok az alábbiak:

Monocerotidák:	dec. 10.
Orionidák:	dec. 10-11.
Geminidák:	dec. 13-14.
Ursidák:	dec. 22. hajnal

12 - 10/11	18:00 - 22:00	UT
12 - 11/12	18:00 - 22:00	UT
12 - 12/13	20:00 - 22:00	UT
12 - 13/14	21:00 - 01:00	UT
12 - 18/19	18:00 - 22:00	UT
12 - 21/22	21:00 - 23:00	UT

/ Tepliczky István /

095814

S
: RY Leo

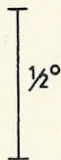
● Regulus

• 11900/ 9^h 58^m +14° 28' •

P. 155d.

MAG. 8.7 - 11.5

● 52 = ν Leo

1/2°

81 ●

● 77

• 102

• 108

• 104

• 115 ○ RY • 113

• 91

• 111

• 105

• 88

• 97

• 85

● 79

PVH/AAVSO b

N

W

E

